č. j. 4 Azs 23/2003-65

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce **R. K.**, zast. JUDr. Gustavem Valenzem, advokátem se sídlem v Plzni, Božkovská 15, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra ČR**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 4. 2003 č. j. 59 Az 192/2003-29,

takto:

I. Kasační stížnost se **zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna zástupci žalobce, advokátu JUDr. Gustavu Valenzovi, se přiznává v částce 2150 Kč a bude mu vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu v Brně do třiceti dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 23. 2. 2002 č. j. OAM-985/VL-11-05-2002 byla zamítnuta žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Současně bylo rozhodnuto, že se žalobci neuděluje azyl podle § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu a že se na něho nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že důvodem žádosti byly výhružky ze strany soukromé osoby v důsledku neplacení nájmu, potíže s bydlením a ekonomické problémy ve vlasti. Tyto skutečnosti nelze podle žalovaného podřadit důvodům pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, a tím jsou splněny podmínky pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Žalovaný v rozhodnutí dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje ani podmínky pro udělení azylu podle

§ 13 nebo 14 zákona o azylu, a že u něho neexistují žádné překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce opravný prostředek, v němž namítal porušení ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 46, § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., neboť žalovaný nezjistil dostatečně skutkový stav věci a neprovedl všechna šetření nutná ke správnému posouzení věci, čímž došlo k porušení zásady objektivní pravdy a k nesprávnému právnímu posouzení věci. Napadené rozhodnutí považoval žalobce za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Z těchto důvodů navrhl žalobce zrušit napadené rozhodnutí a vrátit věc k dalšímu řízení správnímu orgánu. Žalobce přislíbil dodatečné upřesnění důvodů opravného prostředku, avšak neučinil tak.

Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 29. 4. 2003 č. j. 59 Az 192/2003-29 žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozhodnutí uvedl, že vzhledem k tomu, že nebyly žalobní námitky nijak specifikovány, mohl soud napadené rozhodnutí přezkoumat v obecné rovině. Po zhodnocení skutečností zjištěných ze správního spisu dospěl soud k závěru, že nelze přisvědčit námitce žalobce, že rozhodnutí vychází z neúplného skutkového zjištění. Soud dále v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že neshledal ani žádná procesní pochybení při provádění a opatřování důkazů. Rovněž nepřisvědčil námitce nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů. Výše uvedené závěry pak v odůvodnění rozsudku obsáhle odůvodnil. Soud pak dále konstatoval, že výrok žalovaného podle § 91 zákona o azylu shledal správným, neboť nebyly zjištěny žádné překážky předpokládané v tomto ustanovení, jež by bránily žalobci k návratu do vlasti. Dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je v souladu se zákonem a proto žalobu zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen stěžovatel) včas kasační stížnost. V kasační stížnosti uvedl, že ji podává z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Vyslovil názor, že správním orgánem byla porušena ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb. o správním řízení.

Žalovaný správní orgán ve svém vyjádření ze dne 9. 7. 2003 uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek Krajského soudu v Plzni, byly vydány v souladu s právními předpisy. Stěžovatel neuvedl ani v kasační stížnosti žádné konkrétní námitky, jím obecně formulovaná a údajná porušení právních předpisů se týkají jen správního řízení a rozhodnutí správního orgánu, které napadl již žalobou (opravným prostředkem). Podle názoru správního orgánu je kasační stížnost podaná účelově s cílem další legalizace pobytu na území České republiky, přestože stěžovatel nenavrhl přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Žalovaný upozornil na to, že stěžovatel není zastoupen advokátem podle ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. Považoval kasační stížnost za nedůvodnou a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Usnesením ze dne 16. 7. 2003 č. j. 59 Az 192/2003-44 rozhodl Krajský soud v Plzni tak, že se stěžovateli ustanovuje pro řízení o kasační stížnosti zástupce JUDr. Gustav Valenz, advokát se sídlem v Plzni, Božkovská 15.

V doplnění kasační stížnosti ze dne 13. 8. 2003 setrval stěžovatel na svých námitkách a žalobních bodech uvedených ve své kasační stížnosti ze dne 20. 6. 2003. Namítal dále, že

jak rozhodnutí soudu, tak rozhodnutí žalovaného jsou nezákonná. Tuto nezákonnost spatřoval v tom, že jak žalovaný, tak i soud zamítl jeho žádost o udělení azylu, a to na základě rozhodnutí, která nejsou řádně odůvodněna a není z nich tedy patrné, jakými důkazy se jak žalovaný, tak i soud při rozhodování řídil, jaké důvody pro udělení azylu hodnotil ve prospěch a neprospěch žalobce a zejména v rozhodnutí žalovaného, proč ten který azyl nebyl žalobci udělen. Vytýkal dále soudu, že se nezabýval jeho námitkou, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Namítal, že svoji žádost o udělení azylu nevymezil jen na žádost o udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona. Žádost podal proto, že byl přesvědčen, že důvody, které uvedl, splňují předpoklady pro jeho udělení. Podle názoru stěžovatele se žalovaný touto žádostí měl zabývat, a to nejen ve vztahu k tomu, zda stěžovatel splňuje důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona, ale zda splňuje předpoklady i pro udělení tzv. humanitárního azylu podle § 14 zákona. Takto však žalovaný nepostupoval, neboť v rozhodnutí neuvedl, jakým způsobem hodnotil osobní situaci a poměry v zemi, jakým způsobem dospěl k tomu, že případ stěžovatele není právě oním případem, zvláštního zřetele hodným a jaká by musela být situace, aby podle žalovaného bylo možné hovořit o případu zvláštního zřetele hodném. I z tohoto důvodu podal stěžovatel zmíněnou žalobu, avšak soud se touto námitkou nezabýval a rozhodnutí o neudělení azylu podle § 14 zákona nepřezkoumal. Stěžovatel připustil, že žalobní body vymezil dosti obecně, avšak ani tato skutečnost nezbavuje soud povinnosti se podanou žalobou zabývat. Navrhoval, aby kasační stížnosti bylo vyhověno. Zároveň ve smyslu § 107 zákona č. 150/2002 Sb. požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti z toho důvodu, že vzhledem k právní moci rozsudku Krajského soudu v Plzni může nastat situace, že bude nucen vycestovat z ČR zpět do své vlasti. A pro případ, že by kasační stížnosti bylo vyhověno a věc byla vrácena Krajskému soudu v Plzni k novému projednání a rozhodnutí, neměl by stěžovatel možnost se z těchto důvodů řízení zúčastnit.

Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel v kasační stížnosti především uvedl, že ji podává z důvodů uvedených v § 103 písm. e) s. ř. s. Podle uvedeného ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodů tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo zastavení řízení. V projednávané věci však krajský soud v napadeném rozsudku nerozhodl o odmítnutí návrhu ani o zastavení řízení, ale rozhodl o žalobě stěžovatele tak, že ji zamítl. Stěžovatelem uplatněný důvod proto v dané věci není dán.

Stěžovatel dále namítal nezákonnost rozhodnutí soudu i žalovaného správního orgánu, přičemž tuto nezákonnost spatřoval v nedostatku odůvodnění rozhodnutí žalovaného a soudu vytýkal, že se nezabýval jeho námitkou, že rozhodnutí správního orgánu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku krajského soudu neshledal. Krajský soud se zabýval těmito otázkami a především vysvětlil, že vzhledem k tomu, že žalobní námitky nebyly nijak specifikovány, mohl napadené rozhodnutí přezkoumávat v obecné rovině. Odůvodnil pak dále, že nelze přisvědčit námitce stěžovatele, že rozhodnutí vychází z neúplného skutkového zjištění, neboť ze správního spisu vyplývá, že stěžovateli v průběhu správního řízení bylo několikrát umožněno uvést vše, co považuje za

důvody své emigrace. Se stěžovatelem byl před správním orgánem proveden pohovor, na jehož počátku byl poučen o povinnosti uvést pravdivě a úplně všechny skutečnosti nezbytné pro úplné zjištění skutečného stavu věci ve smyslu § 49a zákona o azylu. Jestliže stěžovatel neuvedl veškeré skutečnosti svědčící v jeho prospěch již ve správním řízení, pak povinností správního orgánu v řízení o žádosti o udělení azylu nebylo poučovat stěžovatele o tom, jaké skutečnosti jsou pro vyhovění žádosti relevantní, ani se dotazovat na důvody, o kterých se žadatel nezmiňuje. Takové poučení by přesahovalo i oprávnění správního úřadu. Soud neshledal ani žádná procesní pochybení při opatřování a provádění důkazů. Stěžovatel byl před vydáním napadeného rozsudku seznámen se zprávami o dodržování lidských práv a svobod na Ukrajině, které spolu s jeho výpovědí byly podkladem pro rozhodnutí. Doplnění podkladů pro rozhodnutí stěžovatel nežádal. Stěžovatel žádné důkazní prostředky nenavrhl a nebylo tedy patrno, čím by měl být skutkový stav doplňován. Soud proto považoval skutková zjištění učiněná správním orgánem za správná a dostatečná. Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku výslovně uvedl, že nelze přisvědčit námitce nepřezkoumatelnosi rozhodnutí pro nedostatek důvodů. Vysvětlil, že ve správním řízení bylo jednoznačně prokázáno, že stěžovatel nepřicestoval do České republiky z obavy před pronásledováním ze strany státní moci v zemi původu, nýbrž z důvodu vyhrožování ze strany soukromé osoby a z důvodů ekonomických. Žalovaný v napadeném rozhodnutí zjištěné skutečnosti zhodnotil a dospěl k závěru, že žalobce netvrdí žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný tento závěr jednoznačně a přesvědčivě vysvětlil. Soud pak konstatoval, že má shodně se žalovaným za to, že u žalobce byly splněny podmínky pro zamítnutí jeho žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud zcela sdílí výše uvedené právní závěry vyslovené v odůvodnění rozsudku krajského soudu, především závěr o tom, že u stěžovatele byly splněny podmínky pro zamítnutí jeho žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.

V daném případě správní orgán na případ stěžovatele použil tzv. zkráceného řízení o azylovém právu uplatňovaného na základě zjevně nedůvodného návrhu na zahájení řízení. Jedná se o řízení, které není prováděno v celém rozsahu, tj. neprobíhá zde proces dokazování o přítomnosti odůvodněného strachu z pronásledování. Možnost zkráceného řízení je zakotvena v ustanovení § 16 zákona o azylu, přičemž nutno zdůraznit, že naplnění podmínek uvedených v tomto ustanovení neznamená automatické vyloučení z řízení o udělení azylu, ale jeho zrychlení. Žadateli však musí být dána možnost, aby se vyjádřil k obsahu své žádosti, aby mohly být posouzeny konkrétní jednotlivé důvody, které jej vedly k opuštění země původu. Tak tomu v posuzované věci bylo, jak již v odůvodnění napadeného rozhodnutí vysvětlil krajský soud.

Jak již bylo výše uvedeno, v posuzované věci správní orgán vycházel v rozhodnutí ze dne 23. 2. 2002 z ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, podle něhož se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12. Uvedené posouzení ve svých důsledcích znamená, že neprobíhal proces dokazování o tom, zda byly splněny podmínky ustanovení § 12 zákona o azylu. Jestliže se správní orgán nezabýval meritorně posouzením toho, zda byla či nebyla naplněna skutková podstata ustanovení § 12 zákona o azylu, pak se nemusel zabývat ani splněním podmínek ustanovení § 14 zákona o azylu, tj. podmínkami udělení azylu z humanitárních důvodů. Neprovádí-li tedy správní orgán dokazování o přítomnosti důvodů azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu, neboť vychází

z toho, že stěžovatel neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 [§ 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu], - ostatně tento závěr stěžovatel v žalobě nenapadl, pak jeho výrok ve vztahu k ustanovení § 14 zákona o azylu je v posuzované věci výrokem nadbytečným. Podle tohoto ustanovení lze totiž v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, avšak jenom za situace, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12. Jak již však bylo výše uvedeno, v posuzované věci bylo provedeno tzv. zkrácené řízení, a to z důvodu zjevně nedůvodné žádosti, aniž by v tomto řízení důvody uvedené v § 12 byly zjišťovány. Jestliže důvody pro udělení azylu podle § 12 nebyly zjišťovány (nemohly být tudíž ani zjištěny) nepřichází v úvahu udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14.

Z těchto důvodů proto nelze soudu vytýkat, že se nezabýval odůvodněním výroku o neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu, neboť uvedený výrok je výrokem v rozhodnutí správního orgánu nadbytečným. Výrok o udělení či neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu by měl opodstatnění v rozhodnutí správního orgánu pouze za situace, pokud by správní orgán rozhodoval o udělení či neudělení azylu podle § 12. Tak tomu ovšem v posuzované věci nebylo. Námitky stěžovatele uplatněné v kasační stížnosti týkající se výroku o udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu proto Nejvyšší správní soud nepovažoval za důvodné.

Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že žádnému z účastníků nepřiznal právo na jejich náhradu, neboť stěžovatel nebyl v kasační stížnosti úspěšný a žalovaný žádné náklady řízení neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné jemu vzniklé náklady nezjistil (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

Odměna soudem ustanovenému zástupci stěžovatele byla přiznána ve výši 2150 Kč, a to za dva úkony právní služby po 1000 Kč (příprava a převzetí zastoupení a za doplnění kasační stížnosti ze dne 13. 8. 2003) podle ustanovení § 7, § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., a 150 Kč za režijní paušál (§ 13 odst. 3 citované vyhlášky). Celková částka činí 2150 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu v Brně do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 31. 10. 2003

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu